

2018

TRAPSAVEC

Lesní život smrků a borovic

Smutek? Pak tedy les. Rozpolcenost? Pak tedy les podruhé. Hlodající myšlenky? Pak tedy les potřetí. Les? Les je radost, útěcha, klid, mír a čas na přemýšlení i odpočinek.

Přitisknu se k hladkému dubu, dotykem si vezmu moudrost od staré pokroucené borovice a schovám se pod nízké větve obrovského smrku. Respektive tedy naopak. Pod větvemi smrků hledám a nacházím soukromí a ničím nerušenou samotu pro vyplakání se. Nikdo mě nevidí a strom sám má tolik soucitu, že mě pečlivě skryje a o mé přítomnosti ani nehlesne. Nevadí mu ani slané zmáčené kořeny, naopak, tento dokonalý přítel mé slzy plné skrytého smutku hned vpije a pravdu o jejich existenci tak zamete pod koberec spadlého jehličí. Pak už je mi mnohem líp, smutná voda v mých očích už tolik netíží a já mám sílu se zvednout, poděkovat za pohostinství a nepozorovaně se vypařit z tajného úkrytu. Abych mohla zamířit ke staré borovici. Nepřipadala mi náhodou dříve nevzhledná? Náhodou? Náhodou ano, v raném dětství ano. Ty křivé, do všech stran sahající větve a dlouhý kmen bez jediné jehličky. Dříve jsem viděla jinak. Nyní nevidím stáří, ale zkušenost. Nevidím vadu na kráse, ale důkaz toho, že neprožila dokonalý život od semenáčku, a tudíž má tu moc mi poradit. Čím víc časem a věkem pokroucené tělo, tím větší množství moudrosti může okolí nabídnout. A já si část můžu vzít. Stačí přijít, dotknout se a zavřít oči. Moudrost je ničím nevyčerpatelná hodnota.

A pak ještě objetí a pocit vždy přítomné záštity za mými rameny a zády. Možná vypadají jako nafoukaní elegáni ze salonů, kteří dokážou jen hrdě stát před zrcadlem a obdivovat v něm svůj půvab a vzrostlou krásu. Ale jsou to duby a ne lidé. Opak je pravdou. I přestože pro jejich nervy z oceli nemůžu použít metaforu „zabořit tvář“, neznamená to, že nemají city. Poskytnou mi oporu a dokonalé porozumění, stačí jen přijít blíž...

Smutek jsem takhle řešila dlouho. Brala jsem klid stromům a lesu a chodila si tam stěžovat. Vždycky mi to pomohlo. Vždycky jsem to byla já versus lidi, já versus někdo z okolí, známý i neznámý. A mezi stromy jsem se vždy utvrdila, že já jsem ta v právu. Že já jsem jednala správně. Když jsem byla malinká, stěžovala jsem si. Zlobila jsem se na kamarádky, na sourozence, občas i na rodiče. Nemohla jsem do kina, nemohla jsem mít psa, nemohla jsem ke kamarádce. Neměla jsem tu nejprinceznovatější sukýnku, neměla jsem podržené místo u stolu ve školní jídelně, neměla jsem dojem, že jsem brána jako nejlepší kamarádka, i když jsme si to tak slíbily. Neměla jsem maminku jen pro sebe, neměla jsem svůj vlastní pokoj, nepatřil mi celý psací stůl. A tak dále. První

jsem si jen stěžovala. Měla jsem smrk, útulné místečko, schovávačku, chodila jsem sem trucovat, vztekat se, brečet. Stačil mi smrk. Ale povyrostla jsem. Přestala jsem řešit hračky, přestala jsem ze vzteku bušit pěstičkami do stolu a dupat nohama do země. Ne, teď už to nebyl vztek, co jsem potřebovala dostat ze sebe, co jsem ventilovala do větví smrku. Teď to byla povětšinou ublíženost. Pocit toho, že mi někdo něco bere, pocit toho, že za nic nemůžu, pocit toho, že tohle jsem si nezasloužila. Tenhle pocit se vyplakal do peřiny z jehličí. Ale najednou to nestačilo. I po tom, co jsem měla za sebou tuhle vždy tak úspěšnou metodu, nedokázala jsem ten pocit dostat z hlavy. Nedokázala jsem ho nechat za sebou. Musela jsem nad vším dál přemýšlet. A u toho jsem chodila po lese. Tak se stalo, že jsem došla k borovici. Ze stromu, kterému jsem se dříve kvůli vzhledu vyhýbala, se stala moje stará moudrá přítelkyně, ke které jsem vzhlížela a které jsem kladla otázky. A odpovědi? Vždycky jsem si představila, jak by asi odpověděla, přemýšlela jsem nad tím, co by mi řekla, a snažila jsem si z toho vzít to nejvíc, co jsem mohla. Přisoudila jsem borovici vlastnost moudrosti, trochu přísnosti, ale hlavně obrovské množství laskavosti a vlastních zkušeností a na jejich základě má (stále ještě) dětská hlava vkládala „babičce“ do úst odpovědi. A ty odpovědi byly moudré, protože, ač to stálo hodně sebekázně a bylo by to jednodušší naopak, moje babička ne vždy souhlasila s mými názory. Ale vyrostla jsem znovu. Najednou jsem se cítila osamocená, jako že mi nikdo nerozumí. Najednou jsem byla jiná a moje kamarádky byly jiné a moje sestry byly jiné a já jsem zoufale potřebovala někoho, kdo bude naprosto totožný a dá mi ve svém objetí najevo, že mě chápe. Nejen, že se o to snaží, skutečně snaží, ale že chápe, skutečně cítí to samé, co já. Byly chvíle, kdy jsem si říkala, že každý člověk je jedinečný a i já jsem naprosto jedinečná, byly chvíle, kdy jsem svou jedinečnost i vítala. Pak byly chvíle, kdy jsem si to musela opakovat do zblbnutí stále dokola, abych tomu uvěřila. A pak byly chvíle, kdy, ať jsem si frázi vtloukala do hlavy, jak jsem chtěla, mozek si ji za žádnou cenu nenechal vsugerovat. A tehdy jsem hledala nejbližší možnou příležitost a běhala do lesa. Běhala jsem schovat svůj tajný pláč, protože tehdy jsem se už za něj styděla. A jelikož po prvních pokusech o objímání pichlavých větví mého nejstaršího přítele, o jehož kmen jsem se ve smutku opírala, nepřineslo nic, než pár škrábanců v obličeji, hledala jsem radu u holého kmene borovice. Ale jelikož tato vrásčitá paní neměla vždy stejné názory jako já (jinak by mi nemohla nikdy dobře poradit), mohla jsem u ní hledat „jen“ radu. Ne naprostou totožnost. Stará paní mi však ukázala na mladý, štíhlý, vzpřímený, krásný dub. A ten měl názory stejné. Tiskl se ke mně a říkal mi, že cítí úplně to samé, jako já. S ním jsem taky mohla rozebírat svoje pocity. Neodporoval, nedával rady, nebyl ani trochu přísný, nedivil se, co jsem si to zase vymyslela, nenadzdvíhoval obočí, nekrčil

rameny. Naopak – tím, že mi říkal, co cítí on, se mi snažil napovědět, na co jsem ještě zapomněla u sebe.

Měla jsem všechno. Měla jsem svůj les. Myslela jsem si, že mám všechno. Že mi stačí můj les. Měla jsem svůj život... a svůj život v lese. Žila jsem svět... a měla jsem i druhý, utajený, ten v lese. Měla jsem dva světy. Což je zatraceně složité. Protože když jsou věci dvě, člověk se musí hodně držet, aby je neporovnával. Možná nemusí ani chtít, děje se to samo, automaticky... Automaticky se stává, že se jedna věc řadí na první a druhá na druhé místo. A co teprve dva světy? Člověk nedokáže žít ve dvou světech naráz. A asi nejen člověk. Neznám nikoho a nic, co by to dokázalo. Ale po mně se to chtělo. Já jsem to po sobě chtěla. Proto jsem hledala radu. Sama v sobě. Bloudila jsem po lese a dívala se na stromy. Nejen na ty tři mně tak známé, na ty tři mé. Ale na všechny. A došlo mi, že žádný z nich není stejný, že každý z nich je jiný. Moment, to už jsem někde slyšela. Neříkalo se tohle náhodou o lidech? Jistě. Začala jsem tedy k jednotlivým stromům vymýšlet lidi, jak by asi mohl vypadat tenhle strom v tom opravdovém, lidském světě? Měl by dlouhé vlasy. Dlouhé prsty. Trochu by při chůzi napadal na stranu. A přesto by jeho sebevědomí bylo možná až trochu moc vysoké. Pak jsem to zkusila naopak. Soused? Spolužák? Učitelka? Který z té jehličnaté nebo olistěné nádhery by k nim pasoval? Mám na výběr celý les. Pro to, abych zjistila, že to funguje. Někdy jsem hledala déle, jindy to bylo snadné a naprosto očividné. A pak mi došla jedna věc – jak jsou ve skutečnosti mé dva světy provázané. Vždyť nemusí být dva – mohou být jen jedním dohromady. Zanedlouho jsem zjistila, že můj smrk má toliko společného s mým tatínkem. Tolik, že mě až zarazilo, že jsem si toho nikdy nevšimla. A tak jsem to zkusila – zkusila jsem jít za otcem namísto pod svůj smrk. Seznámila jsem tátu se svým smrkem. Porozuměli si, podali si ruce a propojili tak mé dva světy. Teď jsem měla v obou světech oba. Anebo že by už žádné dva světy nebyly? Potom jsem našla i svou moudrou rádkyni. Nemusela jsem jít daleko. Stačilo otevřít vrátka k sousednímu domku. Tato moudrá žena tu po celou tu dobu byla. Její rady se tak shodovaly s těmi mými složitě vydedukovanými, až si můj zprohýbaný strom v lese musel ťukat na hlavu. Ale to moudré stařenky přece nedělají, já zapomněla. A najít někoho se stejnými názory? Někoho se stejnými city a pocity? Někoho úplně totožného? To je otázkou času.

Čas přináší a odnáší radost a smutek, jde ruku v ruce s větrem poznání a zkušeností a přivádí a odvádí nové a nové lidi. Říká se, že dva totožné lidi na světě nenajdete. I pokud bych teď nemluvila o vzhledu, o tom nemluvím, přeci jenom dub a já také nevypadáme stejně. A najdeme dva lidi stejně smýšlející? Nevím. Možná slevím a časem vyměním slůvko stejně za slůvko skoro stejně. Nebo za slůvko velice podobně. Možná. A možná taky ne. Možná k tomu

nebudu mít důvod. Možná roste můj lidský dub někde nedaleko. Ale přestože to štíhlé, vznosné, kůrou oblečené tělo ještě nemá lidské zastoupení a lidskou dvojici, není to na překážku tomu, aby mé dva světy měly stejnou kůrou obalená tajemství a stejným větrem ohýbané a navzájem do sebe hustě propletené větve. I přes jejich různé kořeny.

Kateřina Vincencová (Praha)

1. místo + Malý Trapsavec – Próza do 23 let